

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000089

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-01-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білик Павло Богданович

2. Pavlo Bilyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 22-08-2023

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 1843

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10, 10.07

Тема дисертації:

1. Нові галузі в системі права України: ціннісно-світоглядний підхід
2. New Branches in the Legal System of Ukraine: Value and Worldview Perspective

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене вагомому науково-правовому завданню для сучасної юриспруденції, а саме – визначенню правової природи нових галузей в системі права України в контексті ціннісно-світоглядного підходу. У межах виконаної роботи отримано науково-теоретичні результати, які мають значення не лише для науки, а й для правозастосовної діяльності. Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертаційна робота є першим комплексним філософсько-правовим монографічним дослідженням ціннісно-світоглядного розуміння нових галузей права в системі права України через виокремлення теоретико-правового розуміння нових галузей, аналізу їх формування та становлення, формування їх філософсько-правової парадигми в сучасній правовій реальності та аналізу комплексної дескрипції нових галузей права. На основі широкого методологічного інструментарію у дисертації проведено узагальнення історичних аспектів галузевої диференціації права та виокремлено основні підходи: за предметом правового регулювання – моністичний (предметний); за предметом і методом правового регулювання – дуалістичний (традиційний); за систематичним пошуком нових оптимальних

критеріїв – плюралістичний. Доведено, що останній підхід до галузевої диференціації українського права є найбільш виправданим в умовах сучасності, позаяк має різні варіації та базується на необхідності пошуку окрім усталених критеріїв виокремлення самостійних галузей права, також і додаткових, які обумовлюються сучасною ціннісною переорієнтацією українського права та світоглядними змінами соціуму у контексті глобальних викликів. Уперше в науково-філософській доктрині позиціоновано систему права в онтологічному розумінні, яку автор пропонує визначати як багатовимірну комплексну правову категорію, котра відображає цілісний, інституційний комплекс об'єктивно необхідних правових норм та інших елементів (суб'єктів права, їх поведінки та правосвідомості, рівня правової культури, суспільноправових відносин та процесів, правової практики тощо), які пов'язані між собою сталими юридичними принципами та функціональними взаємозв'язками, що характеризується динамізмом, трансформацією та поступальним розширенням сфери регулювання суспільних відносин. Мотивовано, що гносеологія концептуальної типологізації галузей права полягає у тому, що вона дозволяє: пізнати якісні та кількісні виміри ролі структурних відокремлених елементів системи права; консолідувати різні за генезисом свого розвитку та соціальною значимістю галузі права в один тип на певному етапі їх функціонування, розкрити їх особливості, взаємозв'язки та розбіжності; застосувати основні діалектичні категорії загального, одиничного та особливого, які доводять багатоаспектність системи права та доцільність формування нових галузей. Запропоновано впровадити в понятійно-категоріальний апарат юридичної науки дефініцію «типологізація галузей права», яку слід розуміти як консеквентний науково обґрунтований процес поділу загальної бази унормування сфери суспільних відносин, складових її елементів, що полягає у згрупуванні галузей права на основі низки типових ознак і властивостей. Аргументовано, що комплексна дескрипція нових галузей права передбачає їх горизонтальний поділ (розмежування однієї галузі від іншої), вертикальний поділ (визначення відмінностей галузей права від підгалузі та інституту) та формування нового елемента; групування норм права, які належать до конкретної галузі. Проведено обґрунтування якісних істотних особливостей кожної нової галузі права та доведено, що комплексну дескрипцію нових галузей права України доречно розділити на економічно-зорієнтовані галузі права (фінансове, бюджетне, податкове) та галузі соціального спрямування (телекомунікаційне, ІТ-право, освітнє право, медичне право, спортивне право, ювенальне право, гендерне право).

2. The dissertation research focuses on a crucial scientific and legal endeavor within contemporary jurisprudence, namely, the elucidation of the legal essence of emerging branches within Ukraine's legal system through the lens of the value and worldview approach. Through the conducted study, the author has attained significant scientific and theoretical findings that hold significance not only within the realm of academia but also for practical application in law enforcement. The dissertation possesses scientific novelty as it represents the inaugural comprehensive philosophical and legal monographic investigation into the value and worldview interpretation of novel branches of law within the legal system of Ukraine. By elucidating the theoretical and legal foundations of these emerging branches, analyzing their establishment and evolution, formulating their philosophical and legal paradigm within the contemporary legal landscape, and presenting a comprehensive description of these new branches of law, the research breaks new ground in its approach and contribution to the field. Drawing upon a diverse array of methodological tools, the dissertation extensively examines the historical aspects of branch differentiation in law and discerns the principal approaches: monistic, which hinges on the subject matter of legal regulation; dualistic (traditional), which considers both subject matter and method of legal regulation; and pluralistic, which entails a systematic exploration for new and optimal criteria. The research establishes that the pluralistic approach to branch differentiation in Ukrainian law is the most contemporarily justified, given its flexibility and ability to incorporate various variations. This approach emphasizes the necessity of seeking additional criteria for distinguishing independent branches of law beyond the conventional ones. These criteria are influenced by the modern reorientation of Ukrainian law towards values and the evolving societal worldview in the face of global challenges. For the first time in scientific and philosophical discourse, the author presents the system of law from an ontological perspective. The author defines it as a multidimensional and intricate legal concept that encompasses an integrated institutional complex of objectively essential legal provisions and other elements (such

as legal subjects, their behavior and legal consciousness, the level of legal culture, social and legal relations and processes, legal practice, etc.). These elements are interconnected through enduring legal principles and functional interdependencies. The system of law is characterized by dynamism, transformation, and progressive expansion in the realm of regulating social relations. The dissertation argues that the gnosiology of the conceptual typologization of branches of law serves as a means to comprehend the qualitative and quantitative aspects of the role played by individual structural elements within the legal system. It allows for the consolidation of branches of law, which may differ in their origins and social significance, into distinct types during specific stages of their functioning. This approach facilitates the identification of their unique features, interrelationships, and distinctions. Moreover, it enables the application of fundamental dialectical categories such as general, particular, and special, thereby demonstrating the multidimensionality of the legal system and justifying the necessity of establishing new branches. The author suggests incorporating the term "typologization of branches of law" into the conceptual and categorical framework of legal science. This term should be understood as a succinct and scientifically grounded process of delineating the overall framework for regulating the realm of public relations and its constituent elements. It involves categorizing branches of law based on a set of typical features and properties. The author argues that a comprehensive description of new branches of law provides for their horizontal differentiation (discerning one branch from another); vertical differentiation (determining the distinctions between branches of law, subbranches, and institutions); formation of a new element, and the classification of legal provisions pertaining to a specific branch. The author provides substantiation for the distinctive qualitative attributes of each new branch of law and demonstrates the appropriateness of categorizing the comprehensive description of new branches of law in Ukraine into economically oriented branches (financial, budgetary, tax) and socially oriented branches (telecommunications, IT law, education law, medical law, sports law, juvenile law).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Білик П. (2020a) Структуризація системи права у вітчизняній юридичній доктрині. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки, 7 (3), 25–30.
- Білик П. (2021a) Наукові підходи розуміння медичного права як окремої нової галузі. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки, 2 (30), 36–42.
- Гарасимів Т., & Білик П. (2022) Концептуальні виміри військового права як комплексної галузі права. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки, 1, 34–40.
- Білик П. (2018) Громадянське суспільство як можливість формування нових галузей права. Механізм правового регулювання правоохоронної та правозахисної діяльності в умовах формування громадянського суспільства (осінні читання): збірник тез Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти (23 листопада, 2018 р.). (с. 2024), Львів: ЛьвДУВС.
- Білик П. (2019a) Формування нових галузей права як виклик сучасності. Законодавча влада в Україні та інших державах світу: історія і сучасність (аспекти права): матеріали дев'ятої всеукраїнської наукової інтернет-конференції. (31 травня, 2019 р.). Вип. 9. Львів: Ліга-Прес, 2019. С. 150–153.
- Білик П. (2019b) Принцип рівності як регулятор нових галузей системи права: філософсько-правова рефлексія. Рівність у праві: історична ретроспектива і сучасність: матеріали Десятої Всеукраїнської

наукової інтернет-конференції (м. Львів, 6 грудня 2019 р.). (с.16–19). Вип. 10. Львів: ЛігаПрес.

- Білик П. Б. (2020b) Формування нових галузей права: виклики та реалії. Персоналії українських правників – творців Української державності: історія і сучасність: матеріали Одинадцятої Всеукраїнської наукової інтернетконференції. (29 травня, 2020 р.). (с.105–109). Вип. 11. Львів: Ліга-Прес.
- Білик П. (2020c) Медичне право: до проблеми виокремлення у самостійну галузь. Захист прав і свобод людини та громадянина в умовах формування правової держави: збірник тез ІХ Всеукраїнської науковопрактичної конференції (30 травня, 2020 р.). (с.239–242). Львів: Видавництво Львівської політехніки.
- Білик П. (2020d) Роль інтегративних особливостей правосвідомості в структуризації системи права. Феномен національної держави і права: український та світовий досвід і перспективи: матеріали Дванадцятої всеукраїнської наукової конференції (4 грудня, 2020 р.). (с.93–97). Вип. 12. Львів: Ліга-Прес.
- Білик П. Б. (2021b) Актуальні проблеми доступу до правосуддя. Адвокатура в умовах сучасних змін: збірник матеріалів ІІ Міжнародної науково-практичної конференції (22 жовтня, 2021 р.). (с.11–15). Львів: Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка».

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павлів-Самоїл Надія Петрівна

2. Nadiia Pavliv-Samoil

Кваліфікація: д.ю.н., доцент, 12.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайліна Тетяна Вікторівна
2. Tetiana Mikhailina

Кваліфікація: д.ю.н., проф., 12.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Донецький національний університет імені Василя Стуса**Код за ЄДРПОУ:** 02070803**Місцезнаходження:** вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Белов Дмитро Миколайович
2. Dmytro Bielov

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"**Код за ЄДРПОУ:** 02070832**Місцезнаходження:** вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Чернописька Вікторія Зіновіївна
2. Viktoriia Chornopyska

Кваліфікація: д.ю.н., доц., 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бліхар Марія Миронівна

2. Mariia M. Blikhar

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2974-0419

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57826165200; Web of Science Researcher ID: V-8706-2017;
<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=26YvnVsAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Жаровська Ірина Мирославівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Жаровська Ірина Мирославівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жаровська Ірина Мирославівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна